

VARFÖR BEHÖVS LOGOPEDER I FÖRSKOLA OCH SKOLA?

Alla barns rätt till språk och kommunikation

Alla barn och elever behöver stöd att utveckla sitt språk och sin kommunikation. Nästan en tiondel av alla barn i grundskolan har en språkstörning.

Dessa barn kan få oerhört mycket stöd av logoped, som idag hjälper många att klara de språkliga kraven i förskolan och skolan.

Logopeder – en självklar del av elevhälsan!

Logopedförbundet vill att logopeder ska bli en självklar del av barn- och elevhälsan i likhet med hur det fungerar i många andra länder.

Logopeder är en växande profession inom pedagogisk verksamhet. Fler kommuner behöver inse hur logopediskt stöd i pedagogisk verksamhet kan få fler elever att nå kunskapskraven i skolan

Vad gör en logoped?

En vanlig missuppfattning är att logopeder är detsamma som talpedagoger. Vår profession är något annat. Logopeder arbetar med människor i alla åldrar som har svårigheter att tala, använda sitt språk eller sin röst, kommunicera eller äta och svälja.

I skola och förskola arbetar logopeder med barn och unga som har olika språkliga eller kommunikativa utmaningar. Det kan handla om barn som har svårt att kommunicera eller använda sitt språk, som har dyslexi eller som stammar.

Logopeder kan stödja rektorer och pedagogisk personal i att skapa en lärmiljö för alla barn, däribland de enskilda barn som har svårt att klara de språkliga kraven i förskolan eller skolan.

Kommunikation centralt för skola och framtida vuxenliv

Barn och unga har rätt att få det stöd som behövs för att kunna utvecklas och lära på bästa sätt. Barns rättigheter har stärkts sedan Barnkonventionen blev lag 2020. Det gäller särskilt för barn med funktionsnedsättning eller andra svårigheter.

Skriftlig och muntlig kommunikation är oerhört viktigt för att elever ska klara av både skola och framtida arbetsliv. Forskning visar att personer med språkliga och kommunikativa svårigheter har svårare att nå kunskapskraven i skolan. Om barn och unga inte får stöd att utveckla och stärka sin språkliga och kommunikativa förmåga riskerar de att få sämre livskvalitet som vuxna.

Det är viktigt med tidiga insatser för att nå kunskapsmålen. Att ge barn stöd både i förskola och skola är därför en viktig samhällsvinst.

Logopeder behövs i skolan! Då kan lärare bättre klara sitt uppdrag att möta varje barn individuellt så att eleverna kan nå målen. Det har också påpekats från utredningar och från myndigheter. Specialpedagogiska skolmyndigheten har visat att många skolor idag saknar det stöd de behöver för att stödja barn med språkstörning. Regeringens utredning om utbildning för elever med dövhet, hörselnedsättning eller grav språkstörning (SOU 2016:46) drar liknande slutsatser. Utredningen pekar på att skolor behöver anställa fler logopeder för arbetet kring och med elever med grav språkstörning.

Emma Hanquist/Form Nation

Logoped - ett legitimationsyrke i pedagogisk verksamhet

Logoped är en skyddad yrkestitel där Socialstyrelsen utfärdar legitimation. Det innebär att logopeders arbete regleras av lagar som Hälso- och sjukvårdslagen och Patientsäkerhetslagen. Yrkets nära koppling till vård är möjligen en av anledningarna till att det fortfarande är förhållandevis få kommuner som anställt logopeder i skola och förskola.

Vi vet att logopeder kan tillföra kompetens till andra yrkeskategorier i pedagogisk verksamhet. Logopeder har kunskap om typisk och avvikande kommunikations-, språk-, och talutveckling. Vi har kunskap om olika medfödda och förvärvade funktionsnedsättningar och hur de påverkar kognition, lärande och kommunikation.

Logopeder har också kunskap om hur språk och kommunikation kan stöttas med verk samma strategier.

För många barn och elever kan logopedens spetskompetens ha avgörande betydelse för tillgängligheten i lärmiljö, undervisning och särskilt stöd.

Vår profession kan bidra med kunskap som ökar tillgången till tillgängliga lärmiljöer för barn med funktionsnedsättningar. Det gynnar också de barn som inte har särskilda svårigheter i förskolan eller skolan. När vi säger att det behövs fler logopeder i pedagogisk verksamhet innebär det inte att vi ska ta över eller överpröva lärares eller andra pedagogers kompetens utan snarare tillföra kunskap, arbetsmetoder och stödinsatser.

Huvudmän ansvarig för en likvärdig utbildning

Huvudmän för skola och förskola ansvarar för att ge alla barn och unga en likvärdig utbildning. Det ställer stora krav på att undervisningen ska anpassas till varje barns förutsättningar och behov. I förskolans, skolans och den anpassade grundskolans läroplaner lyfts specifikt vikten av språk och kommunikation.

Om utbildningen ska bli likvärdig så krävs tillgängliga lärmiljöer utifrån social, fysisk och pedagogisk miljö.

Skola och förskola behöver ha ett språkligt innehåll som är tillgängligt för alla, också för barn med funktionsnedsättningar. Skolverket har visat att många kommuner eller skolor inte fullt ut ger förutsättningar för tillgängliga lärmiljöer.

Logopedisk kompetens i skolan utgör stöd i att utveckla såväl undervisningen som utbildningen i stort.

VARFÖR BEHÖVS LOGOPEDER I FÖRSKOLA OCH SKOLA?

Logopedförbundet önskar

- Att inkluderande lärmiljöer utvecklas och säkerställs för barn med språkliga och kommunikativa svårigheter.
- Att fler logopeder anställs i pedagogisk verksamhet.
- Att anställda skollogopeder ges tydliga ramar, arbetsbeskrivningar och fasta anställningar.